

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

UTDANNING

Strategi for Kunnskapsskolen i Buskerud

2017-2022

Buskerud fylkeskommune
utdanningsavdelingen
april 2017

Innhold

1. INNLEDNING	3
2. UTVIKLINGSTREKK.....	4
3. SATSINGSOMRÅDER.....	5
3.1 Opplæringstilbud	5
3.2 Læringsmiljø.....	7
3.3 Kvalitet og innhold i opplæringen	7
VEDLEGG.....	9
1. Pedagogisk grunnlag.....	9
2. Eierstrategi for Fagskolen Tinius Olsen.....	9
3. Plan for opplæringen innenfor Kriminalomsorgen i Buskerud.....	9
4. Plan for skoletilbudet 2014-2017	9

1. Innledning

Strategi for Kunnskapsskolen med tilhørende handlingsplan og kvalitetssystem skal gi ungdom og voksne i Buskerud god opplæring som forberedelse til arbeidsliv eller videre studier. Strategien omfatter all opplæring for ulike målgrupper i regi av Buskerud fylkeskommune. Dette inkluderer opplæring som skjer ved:

- offentlige videregående skoler i Buskerud
- Ung Invest AiB
- Lerberg skole og kompetansesenter
- OPUS – senterne for voksenopplæring
- Hassel fengsel, Drammen fengsel og Ringerike fengsel (se vedlegg 3)
- Fagskolen Tinius Olsen (se vedlegg 2)
- Ringerike folkehøgskole

Videregående yrkesopplæring i bedrift omfatter om lag 1100 bedrifter.

For å sikre helhetlig opplæring fra grunnskole, til videregående opplæring, til videre studier og arbeidsliv, må fylkeskommunen samarbeide med ulike offentlige og private aktører. Fylkeskommunens visjon om å skape resultater gjennom samhandling skal være gjeldende i alt arbeid og i all utvikling.

Fylkestinget velger retning og foretar prioriteringer. Fylkesrådmannen sørger for gjennomføring ved å konkretisere og iverksette strategier og handlinger. Skoleeier (*politisk og administrativ*) må sikre god samhandling og rolleavklaring med skolelederne (*rektorene*) slik at man får til god fordeling av ansvar og oppgaver. Strategien følges opp i praksis, gjennom Handlingsplan for Kunnskapsskolen og fylkeskommunens kvalitetssystem.

Hva som skal gjennomføres av tiltak og handlinger vil endres over tid og blir basert på årlig analyse av ulike kunnskapsgrunnlag, bl.a. tilstandsrapporten, skolenes egne rapporter og kollektive erfaringer. Utviklingsdialoger med skoler og opplæringskontorer og veiledningsbesøk i lærebedrifter er viktige verktøy i dette arbeidet. Dette gir grunnlag for kunnskapsbaserte valg av tiltak og for oppfølging ved gjennomføring. Handlingsplanen skal gjelde for fire år, men skoleeier skal årlig vurdere behov for rullering.

I tillegg til handlingsplan skal fylkeskommunens kvalitetssystem sikre at intensjonene i Kunnskapsskolen blir fulgt. Dette gjelder handlinger og tiltak som gjentas jevnlig, og hvor skoleeier har et overordnet ansvar. Kvalitetssystemet ivaretar også at forskrifter og lovverk blir fulgt. Skoleeier følger opp opplæring i bedrift i tråd med utarbeidede rutiner.

Kunnskapsskolen bygger på:

- Strategier vedtatt i Kunnskapsskolen i 2013
- Pedagogisk grunnlag for Kunnskapsskolen
- Regional plan for kunnskapssamfunnet og Regional plan for næringsutvikling og verdiskaping
- Nasjonale satsingsområder innenfor opplæring
- Relevante kunnskapsgrunnlag bl.a. årlig tilstandsrapport for utdanningssektoren i Buskerud

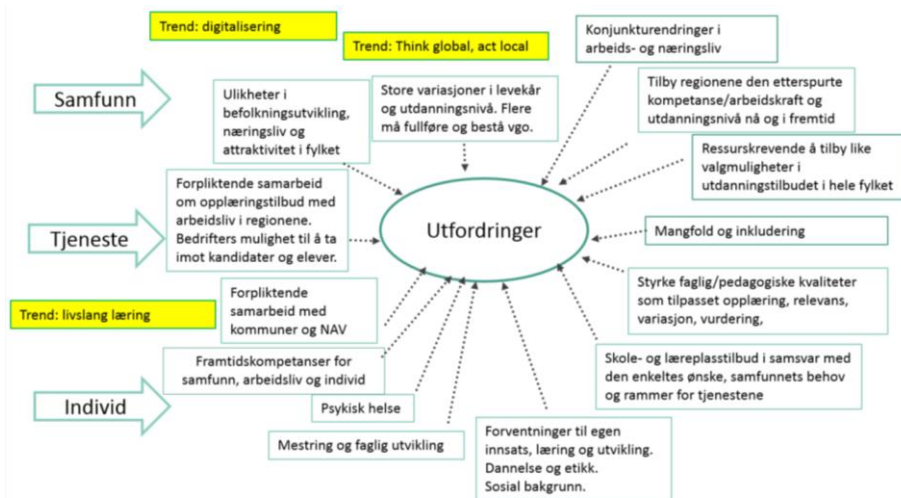
2. Utviklingstrekk

Arbeids- og næringslivets attraktivitet og befolknings sammensetningen i fylkets ulike regioner gir utfordringer for videregående opplæring. Det samme gjør et arbeids- og næringsliv i stadig omstilling og med konjunkturerendringer. Buskerud har lavere utdanningsnivå enn landsgjennomsnittet, og det er store forskjeller innad i fylket. Både for den enkelte og for samfunns- og arbeidsliv er det en styrke om flere fullfører og består videregående opplæring.

Mange parter er involvert i opplæringsløpene. Eksempler på samarbeidsparter er aktører i arbeidslivet som er direkte involvert i opplæringen, kommunene med ansvar for grunnskolen, NAV og spesialisthelsetjenesten. En slik samhandling mellom ulike aktører utfordrer regelverk, ressurser og systemer.

Det er en økonomisk utfordring for fylkeskommunen å gi et opplæringstilbud som imøtekommer den kompetanse fylkets regioner har behov for. Spredt bosetning og ulikt næringsgrunnlag i distriktene gjør det økonomisk utfordrende å tilby like valgmuligheter for opplæring i hele fylket. Konjunkturerendringer og et arbeidsliv i omstilling utfordrer både innholdet i den videregående opplæringen, og behovet for læring senere i livet. Det er også en utfordring for fylkeskommunen å balansere opplæringstilbud slik at det imøtekommer både ungdom og voksnes ønsker for fremtidig yrke og arbeidslivets behov.

God psykisk helse og den enkeltes opplevelse av å få et opplæringstilbud som man mestrer og som gir faglig utvikling, er grunnleggende utfordringer i alle deler av opplæringen. Det samme gjelder den enkeltes forventninger til egen innsats, læring og utvikling. Systematisk og bevisst arbeid med å skape gode læringsmiljøer er derfor vesentlig for at man skal lykkes med å gi god opplæring.

Kort oppsummert skal opplæringstilbudene balansere mellom individets ønsker, samfunns- og arbeidslivets behov, og de økonomiske rammene som fylkeskommunen har til rådighet.

Dette gir konsekvenser for fylkeskommunens evne til å:

- treffe med opplæringstilbud (fleksibilitet, utstyr/bygg og pedagogisk personale)
- treffe med innholdet i opplæringen slik at det er tilpasset arbeidslivets behov
- treffe med et læringsmiljø og kvalitet i opplæringen slik at flest mulig fullfører og består opplæringen
- skape reell samhandling med partene som er involvert i opplæringen

3. Satsingsområder

Kunnskapsskolens overordnede mål er «å maksimere læring og minimere frafall»

Pedagogisk grunnlag er Buskerud fylkeskommunes verdigrunnlag for utdanningssektoren. Det bygger på anerkjent forskning om hva som fremmer læring, og skal legges til grunn for all opplæring. Pedagogisk grunnlag legger vekt på:

- relasjonelt samspill
(bevisst positivt fokus, tro på/høye forventninger til elever og læringer, bli sett og gjensidighet).
- tilhørighet i læringsfellesskapet
(inkludering av alle, trygghet og trivsel, likeverdighet)
- kvaliteter i læringsarbeidet
(felles og tydelige mål, tilbakemeldinger fra lærer/instruktør, relevans og meningsfullhet, variasjon og utprøving, tilpasning)

Satsingsområdene under er formet ut fra:

- Mål og strategier i Regional plan for kunnskapssamfunnet og Regional plan for næringsutvikling og verdiskaping
- Strategisk plan for Buskerud fylkeskommune 2030
- Buskerud fylkeskommunes tidligere vedtatte mål og strategier for videregående opplæring i Buskerud

Satsingsområdene 3.2 og 3.3 handler hovedsakelig om fylkeskommunens og lærebedrifters ansvar for læringsmiljø og innhold i videregående opplæring. I satsingsområde 3.1 må fylkeskommunen i stor grad samarbeide med aktører i Buskerudsamfunnet for å nå målene.

3.1 Opplæringstilbud

Mål: Opplæringstilbudet skal være sammenhengende og fleksibelt og forberede for videre utdanning, yrke og aktiv deltagelse i arbeids- og samfunnsliv

Organiseringen av det videregående skoletilbudet skal gi elevene et bredt valg mellom utdanningsprogram innenfor rimelig reiseavstand. Det yrkesfaglige utdanningstilbudet skal være basert på arbeidslivets behov i regionene, og hver region skal ha et studiespesialiserende tilbud.

Opplæringstilbudet skal sørge for mangfold i elevsammensetningen slik at elevene gjennom faglig arbeid og sosiale relasjoner, utvikler demokratiforståelse og respekt og toleranse for at mennesker er ulike.

Opplæringstilbud planlegges i et tett samarbeid med egne skoler og eksterne samarbeidspartnere som opplæringskontorer, bedrifter o.l. Fremtidige opplæringstilbud vil i større grad kunne utvikles i samarbeid med næringslivet. Variasjon i opplæringstilbudet vektlegges og dimensjonering av opplæringstilbudene på kort og lang sikt skal balansere mellom individets ønsker, og arbeidslivets behov.

Ved framtidig utvikling av skoleorganiseringen, legges følgende prinsipper til grunn:

- Regioner med under eller rundt 20 000 innbyggere (Modum/Sigdal/Krødsherad, Hallingdal, Numedal):
Kombinerte skoler med opptil 600 elevplasser med et kjernetilbud av utdanningsprogram på Vg1 nivå.
- Regioner med opptil 35 000 innbyggere (Ringerike/Hole, Kongsberg, Røyken/Hurum):
Enten kombinerte skoler med opptil 1600 elevplasser eller to skoler med 6-800 elevplasser hver, med et kjernetilbud av utdanningsprogram på Vg1 nivå. Hvis det er to skoler, bør begge skolene ha en blanding av yrkesfaglige og studieforbereende utdanningsprogram.
- Regioner med over 100 000 innbyggere (Drammen/Lier/Eiker):
Mer spesialiserte skoler med 400 - 1600 elevplasser, men sammensatt slik at de gir et mangfold.

Opplæringen i skole og bedrift skal sørge for at ungdom og voksne blir godt rustet til et framtidig arbeidsliv, og til å ta ansvar for egen læring gjennom livet. Yrkesfaglig videregående opplæring løftes frem som et praktisk alternativ til både yrkeskarriere og til videre studier.

Fylkeskommunen har ansvar for oppfølging av ungdom som står utenfor arbeid eller opplæring. Tilbud for denne gruppen skal bygge på kunnskap om hvordan ungdommene kommer tilbake i opplæring eller arbeid.

Fellesnevner for de regional planene er at kompetanse skal tilpasses dagens og fremtidens arbeidsmarked, og at det skal være en tydelig kobling mellom samfunnets behov for arbeidskraft og elevenes valg.

De regionale planene prioriterer:

Profesjonalisere veiledning, rådgiving og karriereveiledning

Styrke koplingen mellom samfunnets kompetansebehov og elevenes valg

Felles forståelse og innsats i hele utdanningsløpet

Mer relevant kompetanse for fremtidens arbeidsliv

Dette oppnås gjennom følgende strategier:

- informasjon og veiledning om opplærings- og karrieremuligheter til ungdom og voksne
- utvikling av nettbaserte opplæringstilbud
- rekruttering av lærebedrifter slik at alle kvalifiserte søkere kan tilbys læreplass
- samarbeid mellom videregående skoler og regionalt/ lokalt arbeidsliv
- opplæringsløp i samarbeid med ulike aktører i arbeidslivet
- samarbeid med helseforetak og kommuner om helsefaglig opplæring, herunder etablere arena for videregående opplæring i nytt sykehus
- bredt opplæringstilbud i regionene, men i økende grad tilpasse tilbudet til lokalt arbeidsliv og befolkningsutvikling
- opplæringstilbud til ungdom som ikke er i ordinær videregående opplæring
- utnyttelse av fylkeskommunens opplæringstilbud på fleksible måter for å møte behovet for tilpasning av opplæring og omstilling i arbeidslivet

3.2 Læringsmiljø

Mål: Læringsfellesskapet skal være preget av trygt miljø, gode relasjoner og høyt nærvær

Læringsmiljøet er viktig for at den enkelte skal trives og lære. Dette gjelder både på arbeidsplassen og på skolen, både for de som er i opplæring og for de som arbeider med opplæringen.

Det psykososiale læringsmiljøet har stor betydning for læring og for den enkelte helse. Likeverdighet og respekt er viktig for at alle i læringsmiljøet skal føle seg inkludert og verdsatt. Et godt læringsmiljø styrker også nærværet i opplæringen. Buskerud fylkeskommune må jevnlig vurdere spesifikke tiltak for ungdom og voksne som av ulike årsaker kan stå i fare for å falle utenfor.

Det fysiske læringsmiljøet må også kontinuerlig vedlikeholdes. Arbeid med inneklima, opprusting av bygg/ anlegg som benyttes i opplæringen og nye investeringer må ta utgangspunkt i behov, men balanseres i forhold til økonomiske rammer. Høy utnyttelse av undervisningsbygg og lokaler, tilstrekkelig vedlikehold og nøktern standard er føringer for arbeidet med fysisk læringsmiljø.

Elev- og lærlingeombudet og mobbeombudet i Buskerud fylkeskommune er viktige aktører i arbeidet med å sikre at læringsmiljøet for ungdom og voksne ivaretas på en god måte.

Regional plan for kunnskapssamfunnet legger føringene:
Mestring, trivsel og god helse

Dette oppnås gjennom følgende strategier:

- systemarbeid for et godt læringsmiljø
- holdningsskapende arbeid som utvikler kultur for likeverd, inkludering og tilhørighet
- spesifikke tiltak for å sikre integrering av ulike grupper som har lett for å falle utenfor
- kompetanseutvikling
- samarbeid med kommunene om skolehelsetjenesten
- samarbeid med ulike helseinstanser for å sikre god oppfølging av ungdom og voksne som har utfordringer rundt egen psykisk helse
- vedlikehold og nyinvestering ut fra regionvise vurderinger av behov for lokaler og utstyr tilpasset studietilbudet

3.3 Kvalitet og innhold i opplæringen

Mål: Alle skal oppleve mestring og faglige utfordringer hver dag

For at ungdom og voksne skal oppleve mestring og faglige utfordringer, må lærestedene ha fokus på kontinuerlig utvikling av egen opplæringspraksis. Eksempler på dette kan være arbeid med læreplaner, vurdering, bruk av digitale verktøy, tilpasset opplæring m.m. Den praksis lærestedene ønsker å utvikle, er utgangspunkt for kompetansetiltak for egne ansatte. Utviklingsarbeid og kompetanseheving må derfor sees i sammenheng med virksomhetsplaner og kompetanseplaner.

Nyere forskning og Meld. St. 28 (2015–2016) *Fag – Fordypning – Forståelse – En fornyelse av Kunnskapsløftet*, peker på behovet for en revidering av læreplanene i videregående opplæring. Fagene i skolen skal fornyes for å gi elevene mer dybdelæring og bedre forståelse. I tillegg skal

skolen vektlegge danning, og sørge for at barn og ungdom blir gode på livsmestring. Meldingen omtaler hvor viktig det er å ruste ungdom og voksne for livslang læring i et globalt samfunn hvor yrker forsvinner, transformeres og nye oppstår i løpet av et livsløp. Kunnskap og kompetanse er i stadig endring, og i fremtiden vil det være viktig med selvledelse, kreativ og kritisk problemløsning, og evne til samarbeid.

Gode rutiner og veiledere for etterlevelse av lovverk sikrer lik praksis, og er utgangspunkt for kontinuerlig utviklingsarbeid. Kvalitetssikring av opplæringen i bedrift er avhengig av et tett og godt samarbeid med opplæringskontorer og bedrifter.

Fylkeskommunen vil samarbeide med kommunene og arbeidslivet for å sikre kvalitet og innhold i opplæringen av den 13-årige grunnutdanningen (grunnskole og videregående opplæring). Her legger Regional plan for kunnskapssamfunnet føringene «Felles forståelse og innsats i hele utdanningsløpet»

Dette oppnås gjennom følgende strategier:

- fokus på kompetanse for framtida – grunnleggende ferdigheter, lære å lære, selvledelse, relasjonskompetanse, evne til samarbeid, kreativ og kritisk problemløsning, medborgerskap
- tilpasset opplæring
- internasjonalisering, innovasjon og entreprenørskap som metode i opplæringen
- rutiner for oppfølging av lover og forskrifter
- digital kompetanse og digitale løsninger
- samarbeid med kommunene om innholdet i opplæringen
- samarbeid med opplæringskontorer og arbeidsliv
- kompetanseutvikling
- nettverk på tvers av skolene
- utvikle og praktisere kvalitetsrutiner for å styrke gjennomføring

Vedlegg

1. **Pedagogisk grunnlag**
2. **[Eierstrategi for Fagskolen Tinius Olsen](#)**
3. **[Plan for opplæringen innenfor Kriminalomsorgen i Buskerud](#)**
4. **[Plan for skoletilbudet 2014-2017](#)**